

Verslag van de inspiratieavond over Pastoraat op 25 oktober 2022: Verbinding en Aandacht

Op 25 oktober organiseerde de werkgroep SoW een inspiratieavond pastoraat, om na te denken over het vormgeven van het pastoraat in de nieuwe gezamenlijke gemeente. Daar waren vooral veel 'werkers' in het pastoraat aanwezig, maar ook enkele geïnteresseerde gemeenteleden.

Wat is pastoraat?

We openen met het verhaal van de Emmaüsgangers, om op het spoor te komen: wat is nu eigenlijk pastoraat? Wat maakt deze ontmoeting van Jezus met twee ontgoochelde mensen nu tot een mooi voorbeeld van een pastoraal gesprek?

Het begint al bij de ongedwongen setting: wandelend naast elkaar komt een gesprek makkelijk op gang. En dan de oprechte interesse in wat de ander bezighoudt, door die eerste vraag van Jezus: waar hebben jullie het over? Zijn aandacht voor de mensen met wie hij oploopt, het uitluisteren van het hele verhaal, het hebben van de tijd. Naast het verhaal van deze mensen legt hij vervolgens verhalen uit de Bijbel, verhalen van hoop – en het hart van de mensen met wie hij spreekt gaat branden: ze worden weer warm vanbinnen. De ontmoeting zet de leerlingen uiteindelijk weer op hun voeten, en bewerkt letterlijk en figuurlijk een omkeer. 'Een stukje met mensen oplopen, zo lang het nodig is, met oprechte aandacht voor wat de ander bezighoudt, en hen mogen bemoedigen' – dat reikt dit verhaal ons aan als beeld voor het pastoraat.

Van verzorgingskerk naar ontmoetingskerk

In de inleiding gingen we in op een ontwikkeling die al langer gaande is, en niet alleen in Nieuwleusen: het aanbod van het georganiseerde pastoraat behelst vooral het bezoek aan huis – en daarmee wordt een belangrijk deel van de gemeente niet bereikt. Vooral oudere en kwetsbare gemeenteleden stellen het contact met de kerk via een vaste bezoeker zeer op prijs, maar jongere generaties maken vrijwel geen gebruik van het aanbod. Het idee dat we de hele gemeente op deze manier in het oog moeten houden past bij het beeld van de 'verzorgingskerk', maar veel mensen hebben eigenlijk meer behoefte aan een 'ontmoetingskerk', waar ze zelf kunnen aansluiten bij momenten, groepen, mensen met dezelfde vragen of interesses om het gesprek over levens- en geloofsvragen te kunnen voeren. En ook het ongeorganiseerde, onderlinge pastoraat (naoberschap) is belangrijk – hoe kunnen we dat als gemeente verder stimuleren en ontwikkelen?

In de inleiding verkenden we voorbeelden uit verschillende gemeenten, om te kijken wat ons aanspreekt of inspireert. De dia's van de presentatie van de inleiding staat op www.kerkpleinnieuwleusen.nl, onder 'gezamenlijke activiteiten' > Samen op Weg.

Nieuwe wegen in het pastoraat?!

In groepjes gingen we in gesprek over de inleiding.

Over het algemeen herkennen we het geschetste beeld ook hier in Nieuwleusen: met het huidige aanbod aan pastoraat worden vooral de oudere generaties bereikt. Jongere generaties (45-) geven aan geen tijd te hebben voor of behoefte aan bezoek aan huis. We hebben weinig zicht op wat hun behoefte dan wel is – dat zouden we eens goed moeten inventariseren.

De huidige situatie wordt breed gewaardeerd: het is vertrouwd, iedereen heeft in ieder geval de mogelijkheid om gebruik te maken van het aanbod, we hebben mensen redelijk in beeld via de geografische indeling, de organisatie is overzichtelijk. Alles draait om de relatie, en het sluit aan bij de volksaard: niet vragen om pastorale aandacht, wel via een aanbod daar gebruik van kunnen maken. Aan de andere kant zien we dat een belangrijk deel van de gemeente er geen gebruik van maakt, en hebben we hun behoeften niet goed in beeld. Dat maakt dat vernieuwen nodig is, we moeten meebewegen met de tijd. Het is de kunst de komende tijd de balans te houden: het goede behouden (een aanbod voor iedereen, bezoeken van oudere en kwetsbare gemeenteleden, zoeken naar verbinding), en daarnaast nieuwe wegen te verkennen.

De behoefte aan nieuwe wegen in het pastoraat herkennen we niet zozeer bij onszelf, als wel bij anderen. Maar we zijn huiverig het kind met het badwater weg te gooien. Dus we zien die nieuwe wegen meer als sporen naast het bestaande aanbod, laten we maar eens gaan inventariseren en uitproberen. Wat ons aanspreekt in de voorbeelden van het doelgroepenpastoraat is het feit dat je op die manier meer maatwerk kunt bieden, en ook andere groepen en gemeenteleden kunt bereiken, die nu niet of minder in beeld zijn. Het stimuleren van onderling pastoraat is ook belangrijk, al hebben we daar nog weinig beeld bij. Als nieuwe vormen van pastoraat spreken aan: het koffie-abonnement voor nieuw ingekomenen, eetgroepen en wandelactiviteiten, ontmoetingen meer gericht op een gemeenschappelijke interesse of thema's die samenhangen met een bepaalde levensfase.

Zelf zien we ons in de nieuwe gemeente vooral dat werk doen waar we zoveel vreugde aan beleven: het bezoekwerk met alles daaromheen (groothuisbezoek, andere ontmoetingen).

Belangrijk om in het vervolg van de gesprekken over pastoraat over door te praten: we willen dat wat we nu doen behouden voor oudere generaties, maar als we het voor jongere generaties anders gaan organiseren: hoe houden we de hele gemeente dan in het oog? En moet dat, of kunnen we ook accepteren dat sommige mensen niet van het pastorale aanbod gebruik maken, en zelf kunnen aangeven als ze daar verandering in willen aanbrengen? Kunnen bezoekprojecten binnen bepaalde doelgroepen behulpzaam zijn bij het in het oog houden van de gemeente? Als nieuwe vormen van pastoraat moeten we ook de digitale mogelijkheden verkennen. Als (nieuwe) doelgroepen worden nog genoemd: de mensen van Philadelphia en vluchtelingen. Hebben we hen voldoende in het oog?

Hoe gaan we nu verder?

Met de opbrengst van deze avond zal de werkgroep SoW samen met de ouderlingen en predikanten een voorstel op hoofdlijnen maken voor de inrichting van het pastoraat in de nieuwe gemeente. Dat bespreken we dan weer met alle werkers in het pastoraat, waarna het aangevulde en bijgestelde voorstel dan verder kan worden voorgelegd aan de gemeente.

SoW commissie